

עפ"ג 31522/08/17 - דני ביבי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 31522-08-17 ביבי נ' מדינת ישראל

בפני כב' השופטים: רפי כרמל - אב"ד, כרמי מוסק ושירלי רנר

המערער דני ביבי

ע"י ב"כ עו"ד אסף דוק

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ג'ויה סקפה שפירא) מיום 12.7.17 בת"פ 26515-03-16.

כללי

1. המערער הורשע על יסוד הודאתו בקבלת דבר במרמה ונדון ל - 200 שעות של"צ, 3 חודשי מאסר על תנאי על עבירת מרמה, התחייבות בסך ₪ 2,000 וצו מבחן לשנה. הערעור מופנה כנגד חומרת העונש.

2. ואלה המעשים: במהלך שנת 2010 קשר המערער קשר עם אדם אחר להונות את המוסד לביטוח לאומי (להלן: "המל"ל") ע"י הצגת מצג כוזב ביחס למצבו הנפשי. במסגרת הקשר ולצורך קידום המרמה, שילם המערער אלפי שקלים לאותו אדם, הציג מצגי שווא ומסמכים רפואיים מזויפים בפני רופא ובהמשך בפני הוועדה הרפואית של המל"ל, מילא כתובת לא נכונה בטופס התביעה שהגיש למל"ל והציג מצג כי הוא סובל מסכיזופרניה. כתוצאה מכך, קיבל המערער במרמה מהמל"ל גמלת נכות בסכום כולל של ₪ 58,137.

טענות הצדדים

3. ב"כ המערער עותר לביטול הרשעת המערער והמאסר המותנה, תוך הותרת יתר רכיבי גזר הדין על כנם. לטענתו, המערער הינו אדם נורמטיבי לחלוטין, ללא עבר פלילי, בעל משפחה, כך שהאירוע זר לחלוטין לאורחות חייו וביצעו נעשה תוך טשטוש ערכי הנובע מתסכול וממצוקה משפחתית. הרשעתו בדין תוביל בהכרח לפיטוריו, ותגרום נזק כלכלי למשפחתו, לה הוא משמש מפרנס יחיד. המערער עובד מזה כ - 13 שנים כאיש אחזקה ולוגיסטיקה במערת המכפלה בחברון, ובחווה העסקתו נקבע כי ביצוע עבירה פלילית הנה עילה לפיטורין. אם יפוטל המערער, הוא יתקשה למצוא עבודה חלופית במהרה באזור מגוריו בקרית ארבע. כמו כן, המערער קיבל אחריות מלאה על מעשיו והביע חרטה עמוקה. חרף מצבו הכלכלי, השיב המערער למדינת ישראל את הסכום שהגיע לידיה במלואו ובכך הסיר את מחדליו. המערער לא יזם או ניהל את האירועים, אלא הונחה והודרך בצורה ברורה כיצד לפעול על ידי האחר, וחלקו

היה טכני בלבד. הוא לא זייף את המסמכים ותחכום מעשי המרמה והימשכותם אינם פרי מוחו. נטען כי יש להעדיף את אינטרס שיקומו של המערער וחזרתו לחיים תורמים ויצרניים לחברה ולהתחשב בכך שתסקיר שירות המבחן בעניינו היה חיובי והמליץ להימנע מהרשעתו. כמו כן, יש להתחשב בשיהוי חריף של למעלה משבע שנים מיום חקירתו של המערער ועד למתן גזר הדין. הוסף עוד כי כתב האישום הוגש בחלוף שש שנים מיום ביצוע המעשים כאשר המערער הודה במעשיו עוד בחקירתו במשטרה. הודגשו נסיבותיו הקשות לרבות שני ילדיו החולים.

4.; ב"כ המשיבה לא חלקה על הנסיבות האישיות של המערער אך נטען כי אלה הובאו בחשבון. השאלה היא האם נפלה טעות בהחלטת בית משפט קמא בשאלת ההרשעה והתשובה לכך הינה שלילית. הרשעת המערער עומדת בכללים כפי שאלה נקבעו בשאלת אי הרשעה, וכן באשר למעשי המערער מדובר בשרשרת מעשים שבוצעו על ידו ואין מדובר באירוע בודד אלא בפרשייה הכוללת סדרת מעשים בעקבותיהם קיבל המערער סכום של עשרות אלפי שקלים. בית משפט קמא נתן משקל גם לחלוף הזמן. באשר לאפשרות פיטוריו של המערער נטען כי על פי חוזה העסקת המערער המועד הרלבנטי הוא מועד הגשת כתב האישום והמערער טרם פוטר. בכל מקרה, גם אם המערער לא יורשע, אין בכך לשנות ממהות מעשיו הידועים למעסיקו. על כן, יש לדחות הערעור.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער עולה כי הינו כבן 40, נשוי ואב לחמישה ילדים, ללא עבר פלילי, עובד ב - 15 שנים האחרונות כאיש אחזקה ולוגיסטיקה במערת המכפלה בחברון, אשתו מסייעת בפרנסת המשפחה, לבני הזוג שני ילדים הסובלים ממחלה. המערער קיבל אחריות מלאה על מעשיו, הביע חרטה עמוקה והסביר כי ביצען על רקע מצוקה כלכלית חריפה. הומלץ להימנע מהרשעתו ולהטיל עליו של"צ והתחייבות כספית.

דין

5. דין הערעור להידחות.

הכלל הוא כי משהוכחה אשמת נאשם בביצוע עבירה, יש להרשיעו. יחד עם זאת, ניתן להימנע מהרשעה או לבטלה במקרים חריגים, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. ביסוד ההחלטה שלא להרשיע נאשם עומדים בעיקרם שיקולים שעניינם בשיקום הנאשם וכשמדובר בסוג עבירה שמאפשר לוותר על הרשעה בלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים (ר': ע"פ 3301/06 **יעקב ביטי נ' מדינת ישראל** (2006); ע"פ 2083/96 **כתב נגד מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997)).

לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, האחריות שלקח על המעשים, הבעת חרטה מצידו, העדר עבר פלילי, השבת סכומי הכסף שקיבל, מצב משפחתי כמתואר בתסקיר שירות המבחן, המתייחס לבריאות ילדיו, וחלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, במהלכו לא נפתחו נגדו תיקים נוספים. כמו כן, התסקיר שנערך בעניינו הינו חיובי. מאידך, לחובת המערער נזקפת חומרת העבירה שביצע ומידת הפגיעה המשמעותית בערכים המוגנים, ובכלל זה אמון הציבור בתקינות פעילותה של רשות מרשויות המדינה, השוויון בנטל, ופגיעה בקופה הציבורית, אליה שלח יד המערער. מדובר במצגי שווא מתוחכמים ומתמשכים שבוצעו באופן שיטתי ועל פני חודשים ארוכים, כמתואר בכתב האישום, אשר נעשו למול המל"ל, תוך ניצול כספים שנועדו לאוכלוסייה נזקקת. לא בכדי קבע

בית משפט קמא כי מצגי השווא שהוצגו היו מגוונים באופן שהקשה על האפשרות לגלות את דבר המרמה, ניכר כי הושקעו בהם זמן ותכנון ואין מדובר במעשה אקראי ומזדמן. ההימנעות מהרשעה או ביטולה תיעשה במקרים חריגים: **"רק במקרים יוצאי דופן, שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה"** (ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337, 341 (1997)). מעשה העבירה שביצע המערער, בנסיבות המקרה הנוכחי, הינו מסוג העבירות בהן ויתור על הרשעה יפגע פגיעה מהותית בשיקולי הענישה האחרים. מדובר בעבירה חמורה שפגיעה פגיעה של ממש בערכים החברתיים המוגנים. כמו כן, לא הוכחה פגיעה ממשית וקונקרטית בעתידו של המערער בעקבות הרשעתו. בית משפט קמא התייחס לטענת ההגנה בדבר סכנת פיטוריו של המערער וקבע כי אין בה ממש, שכן ההגנה הצהירה כי מעסיקו של המערער יודע שאשמתו נקבעה בעבירת מרמה וכי הוא ביצע את המעשים שיוחסו לו ובחר שלא לסיים את העסקתו חרף האמור בחוזה ההעסקה. לפיכך, בנסיבות דנן, לא הוכח כי המקרה דנן נמנה בגדר אותם מקרים חריגים, בהם מוצדק להימנע מהרשעה. העונשים שקבע בית משפט קמא מקובלים עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בהם.

אשר-על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, ו' באדר תשע"ח, 21 בפברואר 2018, במעמד הצדדים.

רפי כרמל, שופט אב"ד	כרמי מוסק, שופט	שירלי רנר, שופטת